

Reglerne om syn- og skøn kan medføre stort retstab

Inden for entrepriseret eksisterer mange udfordringer med de rammer som byggeriet arbejder under. Regler der enten medfører noget strukturelt uhensigtsmæssigt, som fx den danske rets regler om den almindelige adgang til at rejse direkte krav, eller regler, der medfører en uhensigtsmæssig ubalance som fx muligheden for at bruge standardiseringsretten som et pressionsmiddel.

Udfordringer i entrepriseretten

Entrepriseretten står over for betydelige udfordringer med regler, der skaber ubalance. Den danske rets adgang til direkte krav og brugen af standardiseringsretten som pressionsmiddel er eksempler på dette. Med AB 18 blev § 8, stk. 5 indført for at beskytte mod direkte krav, og standsningsretten blev begrænset til hurtige afgørelser. Disse klausuler er nu udbredt og anerkendt som bindende, hvilket har skabt en mere stabil ramme for byggeriet.

Problemer med syn og skøn

Syn og skøn kan give en part en uhensigtsmæssig fordel, da bevis for mangler ofte kræver syn og skøn, hvilket kan forsinke byggeriet eller tvinge bygherrer til at leve med mangler i lang tid. Haste- syn og skøn er begrænset til risiko for fysisk skade eller tab af bevis, som illustreret i sagen A-11122, hvor en bygherres anmodning blev afvist. Dette skaber en situation, hvor den ene part kan få en uforholdsmæssig fordel, hvilket kan føre til retstab.

Alternative bevisformer

Voldgiftspraksis har generelt ikke været åben for alternative bevisformer. I TBB 2002.228 kunne en aftale om årsagsbestemmelse af motorhavari ikke erstatte syn og skøn. Det er derfor op til markedet at håndtere dette gennem aftalepraksis, hvor parterne kan indgå aftaler, der tillader mere fleksible bevisformer.

Internationale løsninger

Vi har erfaring med internationale voldgiftssager og FIDIC-kontrakter, hvor "battle of experts" er almindeligt. Svensk ret og voldgift i Stockholm er en løsning, men kun for private aktører på internationale projekter. Dansk ret og VBAs regler giver mulighed for løsninger, såsom aftalt tilpasning af reglerne om haste- syn og skøn, hvilket kan give parterne større kontrol over processen.

Fleksibilitet i bevisførelse

Retsplejelovens § 209a og § 18 i VBAs regler tillader, at parterne fremlægger sagkyndige erklæringer i stedet for syn og skøn. Denne fleksibilitet kan erstatte syn og skøn med partsudpegede eksperter, hvilket kan være mere omkostningstungt, men også hurtigere og med mindre retstab. Det giver parterne mulighed for at tilpasse bevisførelsen til deres specifikke behov og situationer.

Praktiske eksempler

Siri-sagen viser, at eksperter ofte er enige og bidrager til rettens vurdering. Implementering af aftalebestemmelser om bevissikring ved partsudpegede eksperter kan være en effektiv løsning, selvom der er manglende erfaring i Danmark. Det demonstrerer, hvordan eksperter kan hjælpe med at skære sagen til for retten og sikre en mere retfærdig vurdering.

Fordele ved fravigelse

Fravigelsen bør aftales på forhånd for at undgå retstab og ineffektiv bevissikring. Det kan medvirke til, at juristerne skaber mere værdi i byggeriet, og at parterne fokuserer på løsninger frem for konflikter. Ved at indgå aftaler om fravigelse kan parterne sikre en mere smidig og effektiv proces, der minimerer risikoen for retstab og fremmer samarbejde.

STEFFEN HEBSGAARD MUFF

ADVOKAT (L), PARTNER

SHM@NJORDLAW.COM